

Päätös

19.10.2021

VN/24583/2021

VN/24583/2021-VM-7

Julkisomisteisten yhtiöiden toimintaedellytyksiä koskevan selvityshankkeen asettamispäätös

Valtiovarainministeriö on tänään asettanut hankkeen selvittämään julkisomisteisten yhtiöiden toimintaedellytyksiä sosiaali- ja terveydenhuollon sekä pelastustoimen järjestämisen uudistukseen liittyen.

Toimikausi Hankkeen toimikausi on 25.10.2021–31.5.2022.

Tausta Hyväksyessään hallituksen esityksen hyvinvointialueiden perustamista ja sosiaali- ja terveydenhuollon sekä pelastustoimen järjestämisen uudistusta koskevaksi lainsäädännöksi sekä Euroopan paikallisen itsehallinnon peruskirjan 12 ja 13 artiklan mukaisen ilmoituksen antamiseksi (HE 241/2020 vp; EV 111/2021 vp) eduskunta edellytti, että hallitus kiirehtii julkisomisteisia yhtiöitä koskevaa selvitystä (lausuma 15).

Kyseisen lausuman taustalla on perustuslakivaliokunnan lausunto (PeVL 17/2021 vp), jonka mukaan sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämisestä annetussa laissa (612/2021) tarkoitettujen yksityisten palveluntuottajien määritelmään kuuluvat myös julkisomisteiset yhteisöt, kuten yhden tai useamman hyvinvointialueen yksinomaisessa määräysvallassa olevat yhteisöt. Valiokunnan käsityksen mukaan perustuslaista ei johdu, että julkisomisteisia yhteisöjä olisi lainsäädännössä kohdeltava sosiaali- ja terveystalvveluja järjestettäessä tai omaa tuotantoa määriteltäessä samalla tavoin kuin sellaisia yhteisöjä, joiden omistuspohja ja tarkoitus on erilainen. Ehdotonta estettä julkisomisteisen yhteisön ehdotettua laajemmalle asemalle osana omaa tuotantoa ei ole, kunhan perustuslain 124 §:ssä säädetty edellytykset täyttyvät annettaessa julkisia hallintotehtäviä julkisomisteiselle yhteisölle. Julkisomisteisten yhteisöjen aseman järjestäminen hallituksen esityksessä ehdotetusta sääntelystä poikkeavalla tavalla vaikuttaisi esimerkiksi sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämisestä annetun lain sisältöön. Lisäksi selvitettäväksi tulisi mahdollisesti muun muassa EU-oikeudellisia kysymyksiä. Valiokunnan käsityksen mukaan julkisomisteisten yhteisöjen asemaa koskeva mahdollinen säädösvalmistelu on tehtävä valtioneuvostossa.

Sosiaali- ja terveysvaliokunta totesi mietinnössään (StVM 16/2021 vp), että sen kuulemisissa nousivat esiin uudistuksen vaikutukset erityisesti julkisomisteisina yhtiöinä toimivien Tampereen Sydänsairaala Oy:n ja Tekonivelsairaala Coxa Oy:n toimintaan. Valiokunnan tehtäviin ei sellaisenaan kuulu lainsäädännön toimeenpanon ohjeistaminen, ja kunkin hyvinvointialueen tulee arvioida oma toimintansa ja tarvittavilta osin mukauttaa se vastaamaan lakia. Valiokunta piti hyvänä, että hallitus on päättänyt aloittaa lainsäädännön selvitystyön, jossa arvioidaan mahdollisten säännösmuutosten reunaehdot ja sääntelyvaihtoehdot. Hyvinvointialueiden toimintaa ohjaavan sosiaali- ja terveysministeriön tulee etsiä yhteistyössä toimintamallit, jotka mahdollistavat julkisomisteisten yhtiöiden toiminnan jatkuvuuden mahdollisimman sujuvasti hyväksyttävän lainsäädännön puitteissa.

Postiosoite
Postadress
Postal Address
 Valtiovarainministeriö

Käyntiosoite
Besöksadress
Office

Puhelin
Telefon
Telephone

Faksi
Fax
Fax

s-posti, internet
e-post, internet
e-mail, internet

PL 28
 00023 Valtioneuvosto

Snellmaninkatu 1 A
 Helsinki

29 516 001
 35 829 516 001

valtiovarainministerio@vm.fi

Tavoite Hankkeen tavoitteena on selkeyttää julkisomisteisten yhtiöiden toimintaedellytysten jatkuvuus sosiaali- ja terveydenhuollon sekä pelastustoimen järjestämisen uudistuksessa sekä arvioida tämän mahdollisesti edellyttämät säännösmuutokset. Lisäksi tavoitteena on selkeyttää laajemminkin julkisesti omistettujen yhtiöiden asema suhteessa yksityisesti omistettuihin yhtiöihin.

Tehtävät Hankkeen tehtävänä on toteuttaa edellä mainitun eduskunnan lausuman mukainen selvitys julkisomisteisista yhtiöistä. Tähän liittyen hankkeessa selvitetään, millaisia julkisesti omistettuja yhtiöitä Suomessa toimii ja millaisia vaikutuksia eduskunnan hyväksymästä, sosiaali- ja terveydenhuollon sekä pelastustoimen järjestämisen uudistusta koskevasta lainsäädännöstä aiheutuu niiden toiminnalle. Tämän perusteella hankkeessa arvioidaan, edellyttääkö julkisomisteisten yhtiöiden toiminnan sujuva jatkuminen uudistuksen jälkeen muutoksia voimassa olevaan lainsäädäntöön, millaiset erilaiset sääntelyvaihtoehdot voivat tulla kyseeseen ja millaiset reunaehdot mahdollisille säännösmuutoksille tulee asettaa. Lisäksi hankkeessa selvitetään, miltä osin lainsäädännössä voidaan ylipäätään kohdella eri tavalla julkisesti ja yksityisesti omistettuja yhtiöitä ja olisiko tarvetta säätää erikseen julkisesti omistettujen yhtiöiden asemasta ja toiminnasta.

Selvitystyössä on kyse varsinkin sosiaali- ja terveysministeriön toimialalle kuuluvista säädöksistä siltä osin kun selvityksen kohteena ovat sosiaali- ja terveydenhuollon sekä pelastustoimen järjestämisen uudistuksen vaikutukset julkisomisteisten yhtiöiden asemaan ja toimintaan. Lisäksi selvityksen kannalta keskeisessä roolissa ovat oikeusministeriön toimialalle kuuluvat perustuslaki ja yhtiölainsäädäntö sekä työ- ja elinkeinoministeriön toimialalle kuuluva kilpailu- ja hankintalainsäädäntö.

Organisointi Selvitys tehdään hanketyöryhmässä.

Puheenjohtaja

Hallitusneuvos Minna-Marja Jokinen, valtiovarainministeriö/KAO

Jäsenet

Lainsäädäntöneuvos Ville Koponen, valtiovarainministeriö/KAO

Hallitusneuvos Mervi Kuittinen, valtiovarainministeriö/KAO

Hallitusneuvos Karri Safo, valtiovarainministeriö/KHT

Hallitusneuvos Marika Paavilainen, valtiovarainministeriö/VKO

Hallitusneuvos Janne Öberg, valtiovarainministeriö/VKO

Lainsäädäntöneuvos Heini Färkkilä, oikeusministeriö

Hallitusneuvos Pirjo Kainulainen, sosiaali- ja terveysministeriö

Lääkintöneuvos Sirkku Pikkujämsä, sosiaali- ja terveysministeriö

Hallitusneuvos Auli Valli-Lintu, sosiaali- ja terveysministeriö

Johtava asiantuntija Riikka Hietanen, työ- ja elinkeinoministeriö

Kaupallinen neuvos Olli Hyvärinen, työ- ja elinkeinoministeriö

Pysyvä asiantuntija

Erityisasiantuntija Alma Wahrmann, Kilpailu- ja kuluttajavirasto

Sihteeri

Avustava lakimies Anna Rajala, valtiovarainministeriö/KAO

Hanketyöryhmän kokoonpanossa ei voitu noudattaa naisten ja miesten välisestä tasa-arvosta annetun lain (609/1986) 4 a §:n mukaista vaatimusta työryhmän työssä tarvittavan asiantuntijuuden varmistamiseksi.

Selvitys tehdään tiiviissä vuorovaikutuksessa selvityksen kohteena olevien yhtiöiden ja muiden keskeisten sidosryhmien kanssa. Työryhmä voi lisäksi järjestää tarpeelliseksi katsomiaan seminaari- ja työpajatilaisuuksia, kuulla asiantuntijoita ja teettää erillisselvityksiä.

Kustannukset

Valtion viranomaisten osalta työ tehdään virkatyönä. Muut kustannukset maksetaan momentilta 28.70.05 (Sosiaali- ja terveydenhuollon sekä pelastustoimen uudistuksen valmistelun ja toimeenpanon tuki ja ohjaus).

Alivaltiosihteeri

Päivi Nerg

Osastopäällikkö, ylijohtaja

Jani Pitkäniemi

Jakelu Nimetyt henkilöt

Tiedoksi Oikeusministeriö
 Sosiaali- ja terveysministeriö
 Työ- ja elinkeinoministeriö
 Valtiovarainministeriö/valtiovarainministeri Annika Saarikko
 Valtiovarainministeriö/kuntaministeri Sirpa Paatero
 Valtiovarainministeriö/valtiosihteeri Maria Kaisa Aula
 Valtiovarainministeriö/valtiosihteeri kansliapäällikkönä Juha Majanen
 Valtiovarainministeriö/osastopäällikkö, ylijohtaja Terhi Järvikare
 Valtiovarainministeriö/ICT-johtaja Jarkko Levasma
 Valtiovarainministeriö/hallinto- ja kehitysjohtaja Anu Nousiainen
 Valtiovarainministeriö/osastopäällikkö, ylijohtaja Juha Sarkio
 Valtiovarainministeriö/osastopäällikkö, budjettipäällikkö Sami Yläoutinen
 Valtiovarainministeriö/erityisavustaja Valtteri Aaltonen
 Valtiovarainministeriö/erityisavustaja Tiina Isotalus
 Kilpailu- ja kuluttajavirasto